

Предраг Ђеранић
Факултет безбједносних наука Универзитет у Бањој Луци

Приказ књиге
„ИДЕНТИТЕТ, КОНФЛИКТ, БЕЗБЕДНОСТ –
Злочини из мржње у Босни и Херцеговини”
аутора Велибора Лалића

COBISS.RS-ID 137241601

УДК 341.322.5:177.82(048.83)

Монографија „ИДЕНТИТЕТ, КОНФЛИКТ, БЕЗБЕДНОСТ – Злочини из мржње у Босни и Херцеговини” је прва књига др Велибора Лалића, која у суштини представља преуређену ауторову докторску дисертацију одбрањену на Факултету безбедности Универзитета у Београду. У књизи која својим динамичним текстом плијени читаоца др Лалић се бави темом која у Босни и Херцеговини заслужује посебну пажњу. Наиме, мржња је вјековни покретач многих злочина који су се у име вјере или заштите своје нације у Босни починили. Аутор указује да су злочини почињени у име мржње о чему је најубједљивије реченице написао Иво Андрић, којег ни др Лалић није могао да мимоиђе цитирајући нобеловца у неколико наврата.

У књизи о чијем садржају поднаслов највише говори, аутор даје појашњење да „злочини из мржње, у концептуалном смислу, јесу конфликти између различитих колективних идентитета који стварају врло интензивну безбедносну динамику”. То и јесу кључне ријечи (злочин и мржња) и одликују вишедеценијске конфликти у БиХ током читавог претходног вијека. Како зауставити спиралу злочина у земљи у којој су више несреће једни другима међусобно нанијели припадници њених народа него све војске туђина? Рат деведесетих година као да је био наставак претходног, рата четрдесетих година, односно Другог свјетског рата, који је у БиХ изгледа оставио за собом многе „неплаћене рачуне”. О томе свједоче саговорници у ауторовом истраживању које је најдрагоцјенији дио књиге. Паралеле између два рата су веома убједљиве и сигурно да ће код многих читалаца оживјети сјећања на слична казивања која су чули од својих старијих, оних који памте војске које су Босном и Херцеговином пролазиле у периоду од 1941. до 1945. године. Као да се ништа није промијенило у међунационалним односима и као да мржња није нимало мања. Питање је само да ли ће имати прилику да се поново искаже као злочин.

Поред уводног дијела, књига се састоји од четири поглавља: Појмовна одређења и методолошки оквир истраживања; Босна и Херцеговина: Иден-

титет и конфликт; Безбедносне импликације злочина из мржње у Босни и Херцеговини; Идентитет, конфликт, безбедност – критички осврт. У књизи која нам је достављена у електронском облику на 218 страница, на ћириличном писму и на А4 формату, аутор користи 214 референци.

Монографија „ИДЕНТИТЕТ, КОНФЛИКТ, БЕЗБЕДНОСТ – Злочини из мржње у Босни и Херцеговини” писана је на приступачан, лако разумљив начин, али је уједно утемељена на научном погледу и научном схватању безбједносних проблема. Аутор објашњава појавне облике злочина из мржње, рањиве групе, указује на извршиоце и њихове мотиве као и на посљедице. Кључна и незаборавна метафора, на коју др Лалић с правом указује, јесте „линија раздвајања”.

Зашто и шта она све говори сазнаће читаоци у књизи која ће сигурно имати шири одјек у стручној јавности. Све наведено су разлози да књигу др Велибора Лалића „ИДЕНТИТЕТ, КОНФЛИКТ, БЕЗБЕДНОСТ – Злочини из мржње у Босни и Херцеговини” препоручујем за објављивање и као пожељно средство у наставном процесу.

Др Лалић пише јасним, лако разумљивим стилем и када говори о тешким ситуацијама и искуствима. Није занемарен ниједан аспект, није фаворизована ниједна страна у „босанском лонцу”. Надамо се да ће књига помоћи бољем разумијевању неспоразума у међунационалним односима и дугом памћењу злочина које су зараћене стране чиниле једна другој, нажалост, у више наврата.